

H. Mackiewicz

Bartoszyce, gm. loco, woj.
olsztyńskie, AZP 14-64/-

Informator Archeologiczny : badania 25, 112-113

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE

Bardo, st. 3
gm. loco, woj. wałbrzyskie
AZP 93-26/3

Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu

Pracami kierował mgr Czesław Francke. Finansowane przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Wałbrzychu. Jedenasty sezon badań. Zamek średniowieczny (XIV-XV w.).

Kontynuowano zabezpieczanie zamku. Przemurowano pozostałości wieży, furty i wewnętrznego lica muru obwodowego. Zakończono także prace w jednej z piwnic, uzupełniając i wzmacniając relikty sklepienia.

Przy okazji odsłaniania muru obwodowego natrafiono na resztki nieokreślonego co do funkcji pieca, zajmującego obszar o powierzchni ok. 2 m². Kamienie, z których był zbudowany, łączone były zaprawą wapienną. W jego zasypisku i otoczeniu znaleziono fragm. ceramiki, gwoździe i groty. Inne zabytki — dużych rozmiarów młot, łańcuch ze skoblem i fragm. naczyń uzyskano z odkrywki zlokalizowanej przy furcie.

Prace wykopaliskowe i zabezpieczające zakończono porządkami: rozplantowano hałdy ziemi, zasypano piaskownicę, z której czerpano piasek do zaprawy, uporządkowano otoczenie zamku. W rejonie furty ustawiono tablicę informacyjną, a na drodze prowadzącej do zamku drogowaskazy.

Prace wykopaliskowe i zabezpieczające zakończono.

Bartoszyce
gm. loco, woj. olsztyńskie
AZP 14-64/-

Badania prowadziła mgr H. Mackiewicz. Finansowane przez BSS „Społem” w Bartoszycach. Stare miasto, XIV-XV w.

Wykop miał kształt czworokąta o wymiarach 13,5 x 14,5 m. Prace archeologiczne prowadzono do stropu zalegania calca, tj. do gł. ok. 3 m od powierzchni. Uzyskano ogromne bogactwo materiału zabytkowego, z którego na szczególną uwagę zasługują drewniane elementy konstrukcji budynku, doskonale zachowane dzięki wilgotnemu podłożu, w którym zalegały. Zarejestrowano także drewnianą podwalinę stanowiącą rodzaj fundamentu pod budynek. Był to rodzaj rusztu, który z architektonicznego punktu widzenia umożliwiał równomierne rozłożenie ciężaru posadowionego na nim budynku, co byłoby niemożliwe w przypadku kamiennych lub ceglanych ław fundamentowych. Poza elementami zabudowy średniowiecznej w obrębie wykopu zarejestrowano studzienkę odwadniającą (?) zbudowaną z klepek drewnianych (na kształt beczki) związanych obejmkami leszczynowymi. Ponadto wystąpiły tu liczne zabytki ruchome zarówno w postaci naczyń ceramicznych, jak i przedmioty z surowców organicznych (drewno, skóra). Poza licznymi fragm. naczyń siwaków, niemal w 100% wypalanych w atmosferze redukcyjnej (fragm. wypalone w atmosferze utleniającej wystąpiły jedynie w pojedynczych egzemplarzach), wydobyto kilka dużych fragm. toczonych talerzy drewnianych, fragm. naczyń klepkowych oraz fragm. łyżki, liczne fragm. przedmiotów skórzanych, między innymi podeszwy obuwia, fragm. kaftanów oraz całą sakiewkę.

Materiał i dokumentacja znajdują się w archiwum Państwowej Służby Ochrony Zabytków w Olsztynie oraz w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

Będziemyśl, st. 1
gm. Sędziszów Małopolski,
woj. rzeszowskie
AZP 103-74/1

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie

Badania prowadził mgr Antoni Lubelczyk. Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. Drugi sezon badań. Dwór z okresu średniowiecza i czasów nowożytnych (XV-XVII w.).

W sezonie 1991 badania koncentrowały się na uchwyceniu zarysu dworu obronnego, którego fragm. odkryto w 1990 r. Założono 7 wykopów archeologicznych i 2 odkrywki architektoniczne, o łącznej powierzchni 85 m² i kubaturze 220 m³.

Zarejestrowano istnienie licznych pozostałości murów kamiennych i kamienno-ceglanych o różnej strukturze, chronologii i niejasnych relacjach między sobą. Ze średniowiecznym dworem rycerskim, o którym wspomina Długosz, łączyć można, jak się wydaje, mur narożnikowy z wykopu 10/91 i 16/91 oraz mur z wykopu 1/90 i 6/90. Stanowiłyby one północną ścianę dworu o dł. ponad 20 m. Niejasna jest natomiast rola solidnego muru kamiennego z wykopu 9/91 i 12/91. Pozostałe mury są skromniejsze i bardzo zniszczone, wzniesiono je zapewne w późniejszym okresie, niszcząc mury dworu średniowiecznego.

Na stanowisku stwierdzono wyjątkowo duży stopień zniszczenia pierwotnego układu warstw kulturowych, co utrudnia datowanie obiektu. Wystąpił liczny materiał średniowieczny, lecz niestety na złożu wtórnym, oraz ceramika nowożytna. Na uwagę zasługuje również istnienie w północno-wschodniej części stanowiska śladów po nieokreślonym obiekcie (wyrobisku?, ścianie?), uwidaczniającym się jako skośnie układająca się warstwa wypełniona brunatną ziemią, o wys. ponad 200 i szer. 20 cm.

Badania, o ile pozwolą na to środki finansowe, będą kontynuowane.

Bogusławice, st. 1
gm. Wolbórz, woj. piotrkowskie
AZP 71-55/7

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadzili dr Ałdona Chmielowska (autorka sprawozdania) i mgr Mieczysław Góra. Czwarty sezon badań. Osada średniowieczna.

Badania objęły obszar 350 m². Osada położona jest na wysokiej terasie nad rzeką Wolbórką.

Odsłonięto 8 kolejnych jam (nr 17-24). Wielkością, budową i zawartością zabytków ruchomych wyróżniają się 2 jamy, nieckowato zagłębione w ziemię, o rzucie poziomym zbliżonym do owalu i gł. 50-90 cm od powierzchni, ze ścianami wylepionymi grubą warstwą gliny, co uzasadnione było tym, iż podłoże stanowił przede wszystkim żwirowaty piasek. Wypełnisko tych jam stanowiła czarna, miejscami mocno przepalona ziemia, nasyciona węglami drzewnymi. W jamie nr 19 odsłonięto fragm. glinianej ścianki pieca, być może kowalskiego, oraz duże ilości polepy. W dnie jamy 22, 50 cm od powierzchni zaobserwowano warstwę z płasko łupanych kamieni.

Zabytki ruchome znalezione w jamach to głównie ułamki ceramiki z XII-XIV w., a także noże żelazne, klucz żelazny, przęśliki gliniane, gładzik kamienny, ośelki kamienne, żuźle żelazne, kości zwierzęce i polepa. W jamie 21, największej (3,5 x 5 m) i najgłębszej (90 cm), znaleziono ponad 7000 ułamków ceramiki, duże bryły polepy, przedmioty żelazne, a wśród nich na gł. 75 cm od powierzchni pugań z XIV/XV w.